

LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI (LAVA)

Lapuan keskuskoulun välitunti-
piha

15.9.2025

Tällä lapsivaikutusten arvioinnilla tarkastellaan, miten vanhan puukoulun olemassaolo ja sen aiheuttamat rajoitukset koulun pihan käytössä vaikuttavat lapsiin. Arvioinnin tavoitteena on tuoda näkyväksi lasten arkeen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen kohdistuvat vaikutukset sekä tarjota päätöksenteolle tietoa, jotta lasten näkökulmat ja oikeudet tulevat huomioituiksi

Sisällysluettelo

Keskuskoulun piha-alueen nykytilanne	2
Keskuskoulun pihan kehittäminen: oppilaiden ja henkilökunnan näkemyksiä sekä johtoryhmän linjaukset	3
Kuudesluokkalaisten esitys vanhan puukoulun purkamisesta ja pihan parantamisesta	3
Peliareenan suunnitelma Keskuskoulun piha-alueelle	4
Keskuskoulun koulupihan tulevaisuus kyselyt.....	5
Koulupihakyselyn tulokset.....	5
Huoltajakyselyn tulokset saattoliikenteestä	6
Keskuskoulun johtoryhmän näkemys	6
Keskuskoulun rehtorin näkemys	7
Keskuskoulun nykyisen piha-alueen vaikutus lapsiin	9
Lapsilla on oikeus turvalliseen ja toimivaan koulupihaan	9
Oikeudellinen perusta	9
Yhteenveto	11

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Laatinut:

Ulla-Maija Saikkonen-Mahne
Keskuskoulun rehtori

Liite 1. Ote Ilkka-Pohjalaisen artikkelista 30.9.2020 klo 19.30 (päivitetty 2.6.2022) Heikki Peltokangas

Liite 2. Keskuskoulun koulupihan kyselylomake 2025 (Google Forms)

Liite 3. Keskuskoulun koulupihakyselyn vastausten tiivistelmä 2025

Keskuskoulun piha-alueen nykytilanne

Leikkiin soveltuva koulun piha-alue on tällä hetkellä noin 4 500 m². Pihasta osa koostuu asfalttikentästä sekä laatoitetuista alueista sisäänkäyntien läheisyydessä, jotka toimivat pääasiassa kulku- ja oleskelutiloina. Leikkivälineet on sijoitettu hiekkakentille tai rakennettujen alustojen päälle. Viheraluetta pihalla on toistaiseksi vähän, ja muutamat puut tuovat jonkin verran varjoa ja viihtyisyyttä.

Keskuskoulun tontilla sijaitseva käytöstä poistettu vanha puukoulu vie noin 900 m² verran tilaa piha-alueesta. Rakennus on vaarallinen, eikä sen läheisyydessä ole turvallista leikkiä. Rakennuksen länsipuolelle on sijoitettu opiskelijoiden pyöräparkki, eikä aluetta voi käyttää muuhun tarkoitukseen, koska opettajien valvonta rakennuksen takana on puutteellinen.

Kuva 1 Keskuskoulu (26.6.2025)

Keskuskoulun pihan kehittäminen: oppilaiden ja henkilökunnan näkemyksiä sekä johtoryhmän linjaukset

Keskuskoulun pihan kehittäminen on ollut pitkäjänteinen prosessi, jossa oppilaat, koulun henkilökunta ja päättäjät ovat tehneet tiivistä yhteistyötä.

Kuudesluokkalaisten aktiiviset esitykset vanhan puukoulun purkamisesta ja monipuolisen, turvallisen piha-alueen rakentamisesta ovat olleet keskeisiä käynnistäjiä muutoksille. Oppilaiden havainnot ja toiveet, kuten peliareenan, kiipeilytelineiden ja muiden välituntiaktiiviteettien tarve, ovat ohjanneet suunnittelua. Lisäksi huoltajilta ja oppilailta kerätyt kyselyt ovat tuoneet esiin tarpeet liikkumiselle, turvallisuudelle ja sujuvalle saattoliikenteelle. Keskuskoulun johtoryhmä on todennut, että vapautuva tila tulee hyödyntää lasten hyvinvointia, liikkumista ja leikkiä tukevalla tavalla, ja että jokainen neliometri pihalla lisää mahdollisuuksia parempaan koulupäivään.

Kuudesluokkalaisten esitys vanhan puukoulun purkamisesta ja pihan parantamisesta

Vuonna 2020 Lapuan Keskuskoulun kuudesluokan oppilaat tekivät kaupungin päättäjille kirjallisen esityksen vanhan puukoulun purkamisesta. Oppilaat perustelivat esitystään sillä, että rakennus vie leikkitilaa noin 900 m², on vaarallinen ja haittaa välituntien toimintaa. Puukoulun ympärillä havaittiin rikottuja ikkunoita, lasinsiruja, roikkuvia sähköjohtoja sekä muita vaarallisia rakennusmateriaaleja. Myös lintujen pesät ja ampiaiset lisäävät turvallisuusriskien määrää.

Oppilaat kuvasivat, että rakennuksen takana oleva alue on vaikeasti valvottavissa, mikä estää sen käytön leikkialueena. He korostivat, että suuri osa piha-alueesta on koululaisten arjessa käytössä joka päivä, ja turvallisuuden puute sekä ahtaus heikentävät välituntien laatua.

Kirjallisessa esityksessä oppilaat ehdottivat puukoulun tilalle monipuolisia välituntiaktiiviteetteja, kuten pelikaukaloa tai pelikenttiä sulkapalloa, lentopalloa ja salibandyä varten. Lisäksi he toivoivat kiipeilytelineitä, liukumäkeä, karusellia ja labyrinttia, joista hyötyisivät myös muut kaupunkilaiset.

Oppilaiden aktiivisuus ja perusteelliset havainnot herättivät kaupungin päättäjien ja viranhaltijoiden huomion. Kaupungingeodeetti Ari-Pekka Laitalainen otti oppilaat mukaan seuraamaan kaavoitusprosessia ja kertoi, miten kaavoitus ja päätöksenteko etenevät. Myös kaupunginjohtaja Satu Kankare piti lapsia

todellisina kokemusasiantuntijoina ja kehuivat heidän perusteellista lähestymistapaansa.

Vanha puukoulu on ollut jo pitkään käyttämättömänä ja sen purkamista on suunniteltu aiemminkin. Rakennus on valmistunut 1920-luvulla ja sitä on pidetty suojeltavana osana koululaitoksen historiaa, mutta sen käyttökelpoisuus on jo kauan ollut heikko. Asemakaavamuutoksella pyritään selvittämään rakennuksen aseman koulupiha-alueella ja löytämään ratkaisun, joka lisää oppilaiden turvallista leikkiä.

Liite 1. Ote Ilkka-Pohjalaisen artikkelista 30.9.2020 klo 19.30 (päivitetty 2.6.2022) Heikki Peltokangas

Peliareenan suunnitelma Keskuskoulun piha-alueelle

Helmikuussa vuonna 2023 piha-alueen suunnittelu jatkui yhteistyössä koulun henkilökunnan ja oppilaiden kanssa. Alueen asemakaavan muutos oli käynnissä, ja suunnitelma laadittiin koulun omien toiveiden ja tarpeiden pohjalta ilman puukoulu. Suunnitteluprosessin aikana nousi selkeästi esiin, että tärkein kehittämistarve on peliareenan rakentaminen piha-alueelle. Suunnitelmaa käsiteltiin koululla pidetyssä kokouksessa, johon osallistuivat koulun edustajat sekä kaupungin puolelta puutarhuri Raija Talvitie.

Suunnitellun peliareenan koko tulisi olemaan noin 25 × 13 metriä tai suurempi. Kentän alusta suunnitellaan tekonurmeksi ja laidat korotetaan ainakin tien puolelta noin 2,5 metrin korkeudelle tai tarvittaessa korkeammaksi. Päädyissä on maalit ja korit. Kentän yhteyteen voidaan harkita myös ulkovaivastoa. Lisäksi voidaan pohtia katetun alueen mahdollisuutta.

Kuva 2 Peliareena esimerkki (leikkiset.fi)

Keskuskoulun koulupihan tulevaisuus kyselyt

Keväällä 2025 Keskuskoulun oppilaille toteutettiin Google Forms -kysely, johon vastattiin luokissa omilla Chromebookeilla. Kyselyyn osallistui 242 oppilasta 290:stä. Huoltajia tiedotettiin Wilman kautta 21.5.2025. Opettajat kertoivat oppilaille vastaamisen merkityksestä ja siitä, että heidän mielipiteillään on aito vaikutus koulupihan kehittämiseen. Kukin opettaja esitteli asian ikätasolle sopivalla tavalla, jotta kaikki oppilaat pystyivät osallistumaan ymmärrettävästi.

Oppilaskyselyn yhteydessä toteutettiin myös huoltajille suunnattu kysely, joka käsitteli koulun piha-alueen saattoliikennettä. Kysely lähetettiin kaikille huoltajille Wilman kautta 21.5.2025, ja siihen saatiin 30 vastausta.

Liite 2. Keskuskoulun koulupihan kyselylomake 2025 (Google Forms)

Koulupihakyselyn tulokset

Kysely osoitti, että suurin osa oppilaista piti uutta liikunta- ja leikkialuetta erittäin hyvänä, ja vain harva suhtautui siihen kriittisesti. Välituntiliikkuminen koettiin tärkeäksi tai todella tärkeäksi valtaosan mielestä. Uutta pihaa halutaan käyttää erityisesti kavereiden kanssa jutteluun, kiipeilyyn, pelaamiseen, leikkimiseen sekä skeittaukseen ja parkouriin, ja lisäksi esitettiin luovia toiveita, kuten trampoliini ja zipline. Oppilaiden mielestä turvallinen ja innostava piha tekee välitunneista hausempia ja lisää viihtymistä koulussa. Suurin osa kulkee kouluun pyörällä, ja useimmat ovat tyytyväisiä pyörätelineiden nykyiseen sijaintiin, vaikka osa ehdotti myös vaihtoehtoisia paikkoja. Vanha puukoulu herättää monissa oppilaissa epämiellyttäviä tunteita ja sitä kuvataan usein pelottavaksi, likaiseksi tai turvattomaksi. Lähes kaikki oppilaat toivoivat sen tilalle uusia toimintoja, joista suosituimpia olivat jalkapallo- ja lentopallokenttä, kiipeilytelineet, lisää leikkivälineitä sekä zipline.

Liite 3. Keskuskoulun koulupihakyselyn vastausten tiivistelmä 2025

Kuva 3 Ote koulupihakyselystä

Huoltajakyselyn tulokset saattoliikenteestä

Huoltajilta kysyttiin: *“Mitkä seikat tekisivät lapsen tuonti- ja hakutilanteista Keskuskouluun mahdollisimman sujuvan?”*

Vastauksissa nousivat esiin erityisesti seuraavat teemat:

- tarve **lisätä tilaa parkkipaikalle** (20 %),
- toive **selkeistä ohjeista liikennejärjestelyihin** (10 %),
- ehdotus **liikenteen suunnan merkitsemisestä** (13 %),
- huoli **traktori- ja mönkijäliikenteen vaarallisuudesta koulun läheisyydessä** (26 %).

Keskuskoulun johtoryhmän näkemys

Kevään 2025 kokouksessa Keskuskoulun johtoryhmä käsitteli koulun piha-alueen käyttömahdollisuuksia ja lasten hyvinvointia tukevia ratkaisuja. Suuri osa pihasta on tällä hetkellä pois käytöstä vanhan puukoulun takia, mikä rajoittaa oppilaiden liikkumista, leikkiä ja yhdessäoloa välitunneilla. Liikkumisen puute on merkittävä haaste, sillä välitunnit ovat usein ainoita hetkiä koulupäivän aikana, jolloin kaikki lapset liikkuvat. Fyysisen aktiivisuuden vähäisyys heikentää lasten kuntoa ja lisää istumista, mikä on kansanterveydellinen huolenaihe.

Johtoryhmä korosti, että puukoulu tulisi purkaa ja vapautuva tila hyödyntää lasten hyväksi rakentamalla turvallisia, monipuolisia ja innostavia piha-alueita. Pihan tulisi tarjota tilaa liikunnalle, leikeille, rauhoittumiselle ja oppimiselle, ja siten tukea oppilaiden hyvinvointia, viihtyvyyttä ja kasvua.

Ehdotettuja kehittämistoimenpiteitä ovat liikuntakenttä pallopelejä varten, kiipeilytelineet ja temppuradat motoristen taitojen harjoitteluun, oma leikkialue pienemmille oppilaille, rauhoittumisalue penkkeineen ja vihreine istutusalueineen, puutarha ja oppimisalue luonnon tutkimiseen sekä parkour- ja/tai skeittialue vanhemmille oppilaille.

Yhteenvedona johtoryhmä totesi, että kyse ei ole vain vanhan rakennuksen purkamisesta, vaan tilan avaamisesta lasten kasvulle, leikille ja liikkumiselle. Yli 300 oppilaan koulussa jokainen pihalla oleva neliometri lisää mahdollisuuksia parempaan arkeen, ja turvallinen, monipuolinen sekä innostava piha tukee lasten hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa.

Keskuskoulun rehtorin näkemys

Lapuan Keskuskoulun oppilaille koulun piha on tärkeä päivittäinen leikki- ja liikuntaympäristö. Myös iltapäivätoiminnan lapset ja lähialueen lapset voivat hyödyntää pihaa koulupäivien ulkopuolella.

Koulun pihassa on rajallisesti tilaa vapaaseen liikkumiseen ja peleihin. Välineitä ja pelikenttiä ei ole kaikille riittävästi. Osa lapsista jää helposti ilman tilaa tai mahdollisuutta osallistua aktiivisesti. Vilkkaimmilla välitunneilla piha voi olla ahdas ja meluisa, mikä voi kuormittaa erityisesti herkempiä lapsia. (ks kuva 1)

Kuva 4 Tämä kuva osoittaa, että oppilaiden leikki, vapaa liikkuminen, pelaaminen ja juokseminen on haastavaa, kun välitunti-piha on ahdas.

Lisää pelitilaa

- tukee liikuntaa, hyvinvointia ja osallisuutta.
- parantaa lasten mahdollisuuksia liikkua, leikkiä ja toimia ryhmissä.
- tukee oppimista – aktiiviset välitunnit edistävät keskittymiskykyä oppitunneilla.
- vähentää konflikteja – enemmän tilaa tarkoittaa vähemmän kilpailua ja riitoja pihalla.
- tukee tasa-arvoa – erilaiset leikitavat ja pelit saavat enemmän tilaa.

Pelitilan lisääminen Keskuskoulun pihaan on **lapsiystävällinen ja hyvinvointia edistävä toimenpide**, joka vahvistaa lasten arjen laatua, osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Muutoksen hyödyt ovat selvästi suuremmat kuin mahdolliset riskit, ja oikealla suunnittelulla ne voidaan minimoida.

Pyydämme myönteistä päätöstä asemakaavamuutokseen. Se mahdollistaisi vanhan puukoulun poistamisen ja oppilaiden leikki- ja pelialueen laajentamisen.

Lapualla 1.9.2025
Ulla-Maija Saikkonen-Mahne
Keskuskoulun rehtori

Keskuskoulun nykyisen piha-alueen vaikutus lapsiin

Koulun piha on lapsille ensisijainen paikka liikkua, leikkiä ja olla vuorovaikutuksessa ikätovereiden kanssa. Välitunnit tarjoavat ainutlaatuisen mahdollisuuden fyysiseen aktiivisuuteen, sosiaalisten taitojen harjoitteluun ja hyvinvoinnin vahvistamiseen. Tämän vuoksi koulupiha ei ole pelkkä oleskelualue, vaan merkittävä osa lasten oppimis- ja kasvualustaa.

Lapuan Keskuskoulun nykyinen piha on osittain pois käytöstä vanhan puukoulun vuoksi, mikä rajoittaa tilaa liikkumiselle ja peleille. Tämä vaikuttaa välittömästi oppilaiden turvallisuuteen, aktiivisuuteen ja sosiaalisiin mahdollisuuksiin. Lapsilla on oikeus saada piha, joka on sekä turvallinen että monipuolinen, jotta jokainen oppilas voi osallistua leikkiin ja liikuntaan tasapuolisesti.

Lapsilla on oikeus turvalliseen ja toimivaan koulupihaan

Turvallinen ja toimiva piha tukee lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vähentäen tapaturmariskejä, mahdollistaa erilaisten leikkien ja pelien toteutumisen, edistää sosiaalista vuorovaikutusta ja lisää osallisuutta. Lisäksi hyvin suunniteltu piha vahvistaa oppimista, sillä aktiiviset välitunnit tukevat keskittymistä ja jaksamista oppitunneilla.

Koulupihaa suunniteltaessa on huomioitava oppilaiden, henkilökunnan ja huoltajien näkemykset sekä lapsen oikeudet turvalliseen ja kehittävään ympäristöön.

Kaikkien päätösten ja toimenpiteiden tulee perustua siihen, että lapsen etu otetaan ensisijaisesti huomioon. Turvallinen ja toimiva koulupiha ei ole pelkkä fyysinen tila, vaan olennainen osa lapsen päivittäistä oppimista, kasvua ja hyvinvointia. Jokainen lisätty neliometri tilaa ja aktiviteetteja vahvistaa lasten mahdollisuuksia kehittää taitojaan, nauttia välitunneista ja osallistua tasavertaisesti koulu yhteisön toimintaan.

Oikeudellinen perusta

- Lapsen oikeuksien sopimus (SopS 59 ja 60/1991).
- Perustuslaki 2 § kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristön kehittämiseen
- Perustuslaki 6 §:n 3 momentin mukaan lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.
- Perustuslaki 14 §:n 4 momentin mukaan Julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon.

- Perustuslaki 20 §:n 2 momentin mukaan Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon
- Kuntalaki velvoittaa kuntia pitämään huolta siitä, että kuntalaisilla on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan
- Maakuntalaki velvoittaa maakuntia pitämään huolta siitä, että maakunnan asukkailla on edellytykset osallistua ja vaikuttaa maakunnan toimintaan
- Hallintolaki 3 §: Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset
- Hallintolaki 41 §: Jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten (asianosaiskuulemisesta on oma säännöksensä) elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta
- Terveydenhuoltolaki 11 §: Kunnan ja sairaanhoitopiirin on päätöksenteon ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon tehtävien päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.
- Terveydenhuoltolaki 12 §: Kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. (seuranta-arviointi)
- Sote-järjestämislakiehdotuksen 7 § (HE 15/2017): Päätösten vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen on arvioitava ennakkoon ja otettava huomioon kunnan eri toimialojen päätöksenteossa.
- Sote-järjestämislakiehdotuksen 8 § (HE 15/2017): Maakunnan on arvioitava ennakkoon ja otettava huomioon päätösten vaikutukset eri väestöryhmien hyvinvointiin ja terveyteen
- Varhaiskasvatuslaki 9 b §: Varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin.
- Perusopetuslaki 21 §: Opetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Vastaava säännös lukioiden osalta on lukiolain 16 §:ssä ja ammatillisen koulutuksen osalta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 126 §:ssä.

Edellä mainitut lait ja säädökset korostavat, että lasten hyvinvointi, turvallisuus ja osallistumismahdollisuudet tulee ottaa huomioon kaikessa päätöksenteossa ja suunnittelussa. Lapsen oikeuksien sopimus ja perustuslaki velvoittavat huolehtimaan lasten oikeudesta osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin, kun taas kuntalaki, maakuntalaki, hallintolaki ja terveydenhuoltolaki ohjaavat viranomaisia varmistamaan, että päätökset tukevat väestön, erityisesti lasten, hyvinvointia ja terveellistä elinympäristöä. Varhaiskasvatuslaki ja perusopetuslaki

korostavat opetuksen ja kasvatuksen laadun ja kehittämisen arviointia lapsilähtöisesti. Näiden säädösten perusteella on perusteltua arvioida Keskuskoulun vanhan puukoulun ja piha-alueen vaikutuksia lapsiin, jotta voidaan turvata turvallinen, kehittävä ja osallistava oppimis- ja leikkiympäristö.

Yhteenveto

Keskuskoulun vanhan puukoulun purkaminen ja piha-alueen kehittäminen ovat merkittäviä toimenpiteitä, jotka vaikuttavat suoraan yli 300 oppilaan päivittäiseen koulupäivään. Välitunnit ovat monelle lapselle ainut mahdollisuus liikkua, leikkiä ja olla sosiaalisessa vuorovaikutuksessa kavereiden kanssa. Nykytilanteessa suuri osa piha-alueesta on pois käytöstä vanhan rakennuksen takia, mikä rajoittaa lasten liikkumista, aiheuttaa ahtautta ja heikentää turvallisuutta

Uuden peliareenan, liikuntavälineiden ja monipuolisten leikkialueiden rakentaminen tarjoaa lapsille turvallisen ja monipuolisen ympäristön liikkumiseen, pelien pelaamiseen, motoristen taitojen harjoitteluun sekä sosiaalisten taitojen ja luovuuden kehittämiseen. Erityisesti lasten toiveet, kuten kiipeilytelineet, trampoliini, parkour- ja skeittialue sekä erilaiset pelivälineet, tukevat heidän fyysistä aktiivisuuttaan, hyvinvointiaan ja osallisuuttaan koulupäivän aikana.

Suurempi ja turvallinen piha-alue tukee myös tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, sillä se mahdollistaa eri-ikäisten ja eritaustaisten lasten osallistumisen yhteisiin leikkeihin ja peleihin ilman turhia rajoituksia tai kilpailua tilasta. Kyselyt ja havaintojen kerääminen oppilailta ja huoltajilta osoittavat, että tällaisella kehittämisellä voidaan vähentää konflikteja, lisätä viihtyvyyttä ja parantaa oppilaiden keskittymiskykyä oppitunneilla.

Lapsivaikutusten arviointi vahvistaa, että tilan avaaminen ja kehittäminen ei ole pelkkä infrastruktuurimuutos, vaan merkittävä panostus lasten hyvinvointiin, turvallisuuteen ja osallisuuteen. Toimenpiteet tukevat lapsen oikeutta kasvaa ja kehittyä turvallisessa, toimivassa ja kehittävässä ympäristössä, kuten YK:n lapsen oikeuksien sopimus, perustuslaki sekä kansalliset lait ja säädökset edellyttävät. Päätöksellä edistetään lasten fyysistä ja henkistä hyvinvointia, luodaan edellytykset monipuoliselle oppimiselle ja leikkiympäristölle sekä vahvistetaan lasten mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vanhan puukoulun purkaminen ja piha-alueen kehittäminen tarjoavat lasten arkeen merkittäviä, pysyviä ja monipuolisia hyötyjä, jotka tukevat koulupäivän laatua ja lasten hyvinvointia sekä nykyhetkessä että tulevaisuudessa.

Keskuskoulun kuudesluokkalaisten kouluprojekti laittoi vipinää Lapuan kaavoitukseen: Vanha ja ränsistynyt puukoulu on turvallisuusuhka ja vie leikkitilaa

LIITE 1.

Lapuan Keskuskoulun 6B-luokan oppilaat tekivät kaupungin päättäjille kirjallisen esityksen vanhan puukoulun haitallisesta vaikutuksesta koululaisen työpäivään. Oppilaiden laatimassa dokumentissa heikkokuntoisen rakennuksen todetaan olevan vaarallinen ja vievän leikkitilaa ahtaalla koulupihalla. Kaupungingeodeetin mielestä kiinteistölle on tehtävä jotain pikaisella aikataululla. Kuva: Ari-Pekka Laitalainen

Ilkka-Pohjalainen

0 Keskustele Tallenna Jaa

LAPUA

Lapuan keskuskoulun kuudennen luokan oppilaat saivat heräteltyä kaupungin päättäjien ja viranhaltijoiden huomion vaatimalla piha-alueella sijaitsevan vanhan puukoulun purkamista.

Oppilaiden huoli kulminoituu ison koulun ahtaaseen välituntipihaan ja siihen, että ränsistynyt ja tyhjillään oleva kiinteistö on turvallisuusuhka lapsille.

Puukoulun ympäristössä lojuu muun muassa lasinsirpaleita, lintujen raatoja ja seiniltä roikkuu sähköjohtoja. Lisäksi aitaamattomasta ja heikkokuntoisesta koulusta irtoilee rakennusmateriaaleja.

– Me Lapuan keskuskoulun 6B-luokan oppilaat toivomme, että keskuskoulun pihalla seisova puukoulu voitaisiin purkaa, nuoret kirjoittavat valtuustolle, kaupunginhallitukselle ja tekniselle lautakunnalle osoitetussa kirjeessä.

Kaupunginhallitus näytti aiheesta jo vihreää valoa ja keskuskoulun asemakaavan muutostyö lähtee käyntiin.

Keskuskoulun pihapiirissä sijaitseva Puukoulu on todettu tiloiltaan huonokuntoiseksi ja aikoja sitten epäkelvoksi koulukäyttöön. Rakennus on mennyt niin huonoon kuntoon, että se alkaa olla todellinen vaara koulun piha-alueella. Rakennuksesta irtoilee jatkuvasti materiaaleja, jotka törröttävät nauloja ja ruuveja. Kiinteistön ikkunoita on rikottu ja lasinsiruja on ympäri rakennusta, jota ei ole aidattu millään tavalla. Kuvat: Keskuskoulun 6B

Oppilaat kuntalaisvaikuttamisen ytimessä

Taustalla on alakoulun opintojakso, jossa koululaiset miettivät, miten voisi testata kuntalaisvaikuttamista.

– He olivat valinneet projektiin puukoulun, joka on koulun pihassa heidän ilonaan ja harminaan. Opettaja soitti minulle, että voisinko tulla kertomaan aiheesta, kaupungingeodeetti **Ari-Pekka Laitalainen** taustoittaa.

Laitalainen halusi tarttua lasten toiveisiin ja meni koululle kertomaan kaavoituksesta. Samalla Laitalainen valottaa oppilaille, miten kaavoitusprojekti etenee paitsi teknisesti myös demokraattisen kuntapäätöksenteon rattaissa.

– Olen päättänyt, että otan lapset mukaan seuraamaan, miten kaavahanke käytännössä etenee.

Puukoulun kohtalo aiotaan tutkia asemakaavalla ja yksityiskohtaisella suunnitelmalla.

– Ajattelin näyttää nuorille, miten valtion entinen virkamies voi toimia kunnassa nopeasti, kahdeksan kuukautta Lapualla työskennellyt Laitalainen viittaa entiseen taustaansa elyn palveluksessa kaavaohjaajana.

Oppilaat veivät myös kaupunginjohtaja **Satu Kankarelle** henkilökohtaisesti aiheesta kirjelmän, jossa on mukana kuvallisia liitteitä ja ehdotuksia.

Kankare pitää lapsia todellisina kokemusasiantuntijoina, koska he ovat koulun alueella koko ajan arkisin.

– Olin tosi vaikuttunut siitä, että millä tavalla he lähestyivät asiaa. Sanoin heille, että te olette todella edistyksellisiä, kun otatte kiinni näihin asioihin. En ole kuullut tällaista tehtävän näin hienolla tavalla, Kankare ihastelee koululaisten aktiivisuutta.

Ainakin kolme eri vaihtoehtoa

Asemakaavan muutoksessa voi tutkia, pystyykö rakennusta korjaamaan paikan päällä tai siirtämään jonnekin, missä se aiheuttaa nykyistä vähemmän harmia kuin ahtaalla pihalueella.

– Vihoviimeinen vaihtoehto on purkaminen. Asemakaavaa lähdetään tekemään avoimin silmin ja kaikki vaihtoehdot ovat mukana alkuvaiheessa, Laitalainen lupaa.

Siirilän koulun alueen osalta osayleiskaava on kumottu aiemmin hallinto-oikeudessa, joka linjasi päätöksessään, että osayleiskaava tarkentuu asemakaavoituksessa ja rakentamiseen liittyvissä lupamenettelyissä.

Laitalaisen mukaan nyt on tarkoitus laatia hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti asemakaavan muutos, jolla selvitetään puukoulun asema koulun alueella.

Alueella voimassa oleva asemakaava on ohjausvaikutukseltaan yleiskaavaa vahvempi, mutta asemakaava on vuodelta 1983 ja käytännössä vanhentunut.

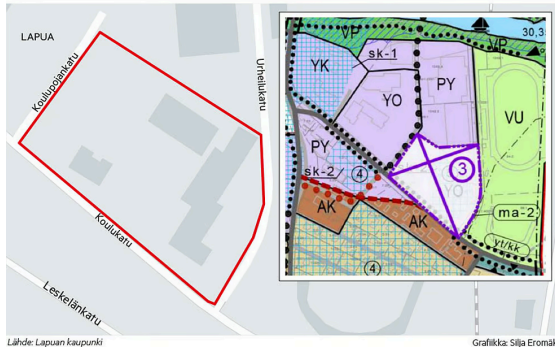
– Asemakaavan uudistamistarve perustuu ensisijaisesti siihen, ohjaako asemakaava riittävästi ja tarkoituksenmukaisesti yhdyskunnan kehittämistä ja rakentamisen ohjausta.

Myös rakennusperinnön suojeluun liittyvillä kysymyksillä voi olla merkittävä vaikutus.

– Olennaista on arvioida alueen maankäyttöä suhteessa kunnan tavoitteisiin, alueen olosuhteisiin ja ympäröivään maankäyttöön, Laitalainen perustelee.

– Hallinto-oikeus totesi, ettei asiassa ole tehty riittäviä selvityksiä keskustan liike- ja asuinalueen osayleiskaavassa. Siltä osin osayleiskaava on jätetty osin vahvistamatta.

Osayleiskaavan kartassa näkyy valkoinen kohta, josta on vedetty ruksit yli.

Keskuskoulun alueen asemakaavan muuttaminen

Karttakuvassa osayleiskaava, jossa näkyy hallinto-oikeuden vahvistamatta jättämä alue valkoisena, ruksein yli vedettynä ja numerolla kolme. Tämä alue on tarkoitus suunnitella asemakaavalla uudelleen. Suunnittelualan pinta-ala kaikkineen on noin 1,3 hehtaaria.

Oppilailla järeät perustelut toiveilleen

Kunnon kuntalaisvaikuttamisen tavoin, koululaiset osoittivat kaupungin viranhaltijoille ja luottamusväelle järeän perustelupaketin, miksi kiinteistö pitäisi saattaa maan tasalle.

Puukoulu käsittää ympärysalueineen Keskuskoulun tontista noin 900 neliötä, jota tarvittaisiin välttämättä oppilaiden välituntikäyttöön leikkialueena.

– Puukoulu vie liian ison tilan keskuskoulun alueesta. Välitunneilla pihalla voi olla yli 300 oppilasta, joten piha jää pieneksi, perusteluissa lukee.

Lisäksi puukoulu on turvallisuusriski, koska koulun ympärillä on hajotettujen ikkunoiden lasinsiruja ja sähköjohdot roikkuvat puukoulun seinillä.

Laitalaisen havaintojen perusteella rakennelmista pullistelee myös vaarallisesti nauloja ja ruuveja.

– Jotain on tehtävä ja nopeasti. Piha-alue on koululaisten arjessa jokaisena koulupäivänä. Jos kyseessä olisi joku muu työpaikka, olisi tuo vaarallinen rakennus jo aidattu vahinkojen estämiseksi, kaupungingeodeetti näkee.

Koululaiset kiinnittävät huomiota myös terveystarpeisiin. Linnut valloittavat usein puukoulun katon ja sen sisällä on todennäköisesti pesintäaikana melkoinen määrä lintuja.

– Linnut aiheuttavat tartuntavaaraa, kun oppilaat koskevat puukoulun ympärillä lojuviin raatoihin, oppilaat kirjoittavat.

Oppilaat olivat havainneet puukoulussa myös ison ampieispesän, ja ampieisia parveilee välillä myös keskuskoulun käytävillä ja piha-alueella.

Puukoulun katolle on jäänyt jumiin myös oppilaiden pelipalloja, joita kukaan ei uskalla hakea pois hatarien tikkaiden takia.

Valokuvaliitteessä koululaiset osoittavat, että koulusta irtoilee rakennusmateriaaleja, jotka voivat osoittautua vaarallisiksi.

Lisäksi koulun kivijalan juuressa on aukkoja, jotka saattavat houkutella kaikkein pienimpiä koululaisia ryömimään koulun alle.

Puukoulun katolle on jäänyt koululaisten pelipalloja, joita kukaan ei voi hakea pois hataria tikkaita kiipeämällä. Koulusta on tullut lintujen pesimäpaikka ja linnun raatoja näkyy alituisesti rakennuksen ympärillä. Kuudesluokkalaisten ovat huolissaan koululaisten terveydestä, jos lapset käyvät koskettelemassa raatoja. Kuvat: Keskuskoulun 6B

Lapset toivovat tilalle aktiviteetteja

Puukoulu haukkaa ympäristöineen noin 900 neliön alueen keskuskoulun ympäristöstä.

Kuudesluokkalaisten mielestä puukoulun tilalle voisi rakentaa monenlaisia välituntiaktiviteetteja, joista voisivat koululaisten lisäksi hyötyä muutkin kaupunkilaiset.

He ehdottavat, että tilalle voisi rakentaa pelikaukalon tai pelikenttiä esimerkiksi sulkapallon, lentopallon tai salibandyn pelaamiseen.

Lisäksi nuoret kaipaavat välituntipihalle kiipeilytelinettä, liukumäkeä, karusellia tai labyrinttia.

– Toivomme, että kaupungin virkamiehet ja päättäjät ottavat asian pikaisesti käsittelyyn ja ratkaisevat pitkäaikaisen ongelman, oppilaat vetoavat.

Puukoulu aiottiin purkaa jo 16 vuotta sitten

1920-luvulla rakennettu puukoulu on pitkästä aikaa tapetilla.

Lapuan kaupunki aikoi purkaa puukoulun jo 16 vuotta sitten, mutta tuolloin ympäristökeskus määräsi rakennuksen toimenpidekieltoon.

Myös korkein hallinto-oikeus piti toimenpidekiellon voimassa kaupungin valituksen jälkeen.

16 vuotta sitten ympäristöministeriön kanta oli, että kohutun puukoulun suojelemiseen ei rakennussuojelulain perusteella ole perusteita.

Ministeriön mukaan rakennuksen säilyminen ja suojele voidaan kuitenkin selvittää maankäyttö- ja rakennuslain säännösten nojalla asemakaavassa.

Sitä ei ole kuitenkaan suojeltu asemakaavalla.

Museovirastokin on ottanut asiaan aikoinaan kantaa ja sen mielestä rakennus pitää säilyttää.

Nurkkakivi ry totesi toissa vuosikymmenellä lausunnoissaan, että puukoulu ja koko Siirilän koulukeskus kuuluvat Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan sisältyvään maakunnallisesti merkittävien kohteiden luetteloon.

Yhdistyksen mielestä paikallisesti puukoulu on osa Lapuan koululaitoksen historiaa.

Puukoulu toimi aina 1960-luvulle saakka myös opettajien asuntolana. Sittemmin nyt jo pitkään tyhjillään ollut koulu toimi jonkin aikaa myös neuvolan ja kouluterveydenhoidon käytössä.

Heikki Peltokangas

Kysely keskusoulun koulupihan tulevaisuudesta

Haluamme kuulla mielipiteesi koulumme pihasta.

1. Merkitse vain yksi soikio.

Vaihtoehto 1

2. Mitä ajattelet siitä, että koulun pihalle tulisi uusi liikunta- ja leikkialue?

Merkitse vain yksi soikio.

1 2 3 4 5

Ei hy Hyvä idea

3. Miten tärkeää sinusta on, että koulun pihalla on paljon tilaa ja välineitä liikkumiseen välitunnilla?

Merkitse vain yksi soikio.

Ei tärkeää

Vähän tärkeää

Melko tärkeää

Tärkeää

Todella tärkeää

4. **Mihin käyttäisit eniten aikaa välitunneilla, jos saisimme uuden pihan? Voit valita useamman vaihtoehdon.**

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Pelaamiseen liikuntakentällä
- Kiipeilyyn ja tasapainoiluun
- Leikkimiseen (esim. liukumäki, keinu)
- Oleskeluun ja rentoutumiseen
- Puutarhan tai luonnon tutkimiseen
- Skeittaukseen, temppuiluun tai parkouriin
- Jutteluun kavereiden kanssa
- Lukemiseen tai rauhoittumiseen
- Muu: _____

5. **Miksi sinun mielestäsi koulun pihan pitäisi olla turvallinen ja innostava paikka? Vastaa kirjoittamalla.**

6. **Millä tulet useimmiten kouluun?**

Merkitse vain yksi soikio.

- Pyörällä
- Kävelen
- Taksilla
- Vanhempien kyydillä

7. **Missä olisi mielestäsi hyvä paikka pyörätelineille koulun pihassa?**

Merkitse vain yksi soikio.

- Nykyisellä paikalla
- Ruokalan päädyssä
- Muu: _____

8. **Millainen olo sinulle tulee vanhan puukoulun lähellä? Voit valita useamman vaihtoehdon.**

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Turvaton
- Inhottava tai likainen
- Pelottava
- En käy sen lähellä ollenkaan
- Ei haittaa minua
- Leikin mielellään sen ympärillä
- Muu: _____

9. **Haluaisitko, että vanhan puukoulun tilalle rakennettaisiin jotain uutta välituntitekemistä oppilaille?**

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

10. **Mitä toivoisit puukoulun tilalle? Vastaa lyhyesti.**

Google Forms

Keskuskoulun koulupihakyselyn tiivistelmä

1. Mieli pide uudesta liikunta- ja leikkialueesta
 - Arvosana 5 (erittäin hyvä): 180 vastaajaa
 - Arvosanat 4 1: vähemmän, mutta selvä enemmistö pitää uudistusta hyvänä
2. Tärkeys liikkumisesta välitunneilla
 - Todella tärkeää tai tärkeää: valtaosa vastaajista
3. Suosituimmat toiminnot uudella pihalla
 - Juttelu kavereiden kanssa, kiipeily, pelaaminen, leikkiminen
 - Myös skeittaus ja oleskelu suosittuja
4. Miksi pihan tulisi olla turvallinen ja innostava?
 - Välitunnit olisivat hauskempia, koulussa viihtyisi paremmin
5. Miten oppilaat tulevat kouluun?
 - 82 % pyörällä, loput jalan tai kyydillä
6. Pyörätelineiden toivottu sijainti
 - Useimmat tyytyväisiä nykyiseen paikkaan
7. Tuntemukset vanhan puukoulun lähellä
 - Monille pelottava, likainen tai epämiellyttävä
8. Haluavatko oppilaat uutta tekemistä puukoulun tilalle?
 - 87 % haluaa
9. Mitä toivotaan tilalle?
 - Jalkapallo-, lentopallo- tai skeittialue, leikkivälineitä, vaijeri

1. Mieli pide uudesta liikunta- ja leikkialueesta

- Arvosana 5 (erittäin hyvä): **180 vastaajaa**
- Arvosana 4: **27**
- Arvosana 3: **24**
- Arvosana 2: **3**
- Arvosana 1: **4**

2. Kuinka tärkeänä pidetään liikkumista välitunnilla

- **Todella tärkeää:** 114
- **Tärkeää:** 76
- **Melko tärkeää:** 37
- **Vähän tärkeää / Ei tärkeää:** 13

3. Miten uutta pihaa käytettäisiin (monivalinta)

Suosituimmat vastaukset:

1. 🗣️ Jutteluun kavereiden kanssa – **122**
2. 🧗 Kiipeilyyn ja tasapainoiluun – **106**
3. ⚽ Pelaamiseen liikuntakentällä – **89**
4. 🏠 Leikkimiseen (liukumäki, keinu) – **87**
5. 🛹 Skeittaukseen / parkouriin – **87**
6. 🌳 Oleskeluun ja rentoutumiseen – **75**

Harvinaisempia, mutta luovia toiveita:

- Trampoliini, lentopallokenttä, keilaus, vaijeri, pleikka 5 (!), pomppulinna, ikuisuuspallo.

4. Miksi pihan tulisi olla turvallinen ja innostava

Esimerkkejä:

- "Että koulu olisi edes vähän hauskempaa!!"
- "On kivempaa mennä välkälle."
- "Että kaikilla olisi kivaa välkällä."

5. Miten oppilaat tulevat kouluun

- **Pyörällä:** 196
- Vanhempien kyydillä: 29
- Kävelen: 13
- Taksilla: 1

6. Toiveet pyörätelineiden sijainnista

- **Nykyisellä paikalla:** 179
- **Ruokalan päädyssä:** 45
- Muita ehdotuksia: koulun katolla, isompi alue, oven vieressä, jäähallin puolella.

7. Tuntemukset vanhan puukoulun lähellä

- **Ei häiritse minua:** 105
- **Inhottava tai likainen:** 96
- **Pelottava:** 51
- **Turvaton:** 47
- Muita mainintoja: "homeen haju", "kummitustalo", "ei saa mennä lähelle", "vie tilaa pihalta".

8. Haluavatko jotain uutta puukoulun tilalle?

- **Kyllä:** 209
- En osaa sanoa: 19
- En: 12

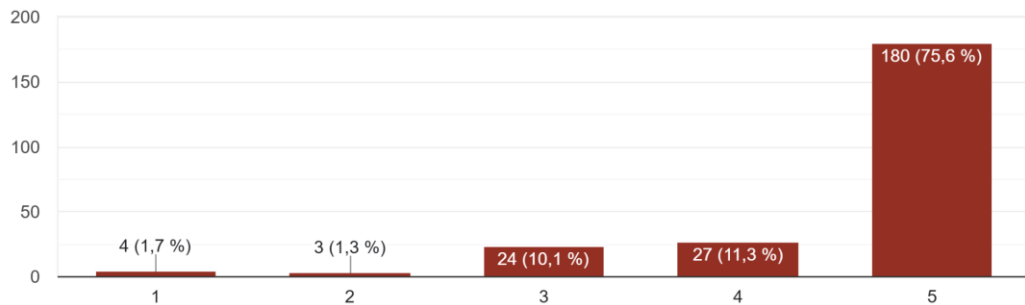
9. Mitä tilalle toivotaan (esimerkkejä)

- 🏆 Jalkapallokenttä
- 🏊 Lisää keinuja, liukumäkiä
- 🧗 Kiipeilytelineitä
- 🏐 Lentopallokenttä
- Zipline / vaijeri

Lapsivaikuttavuuskysely 05/25

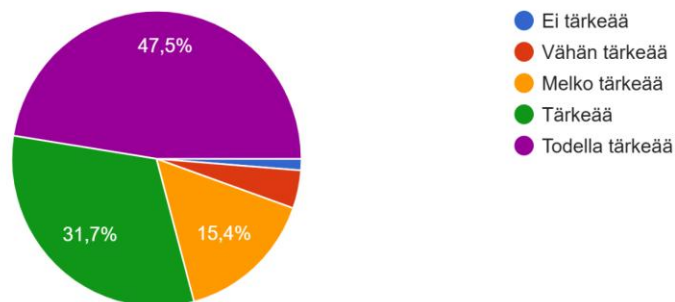
Mitä ajattelet siitä, että koulun pihalle tulisi uusi liikunta- ja leikkialue?

238 vastausta

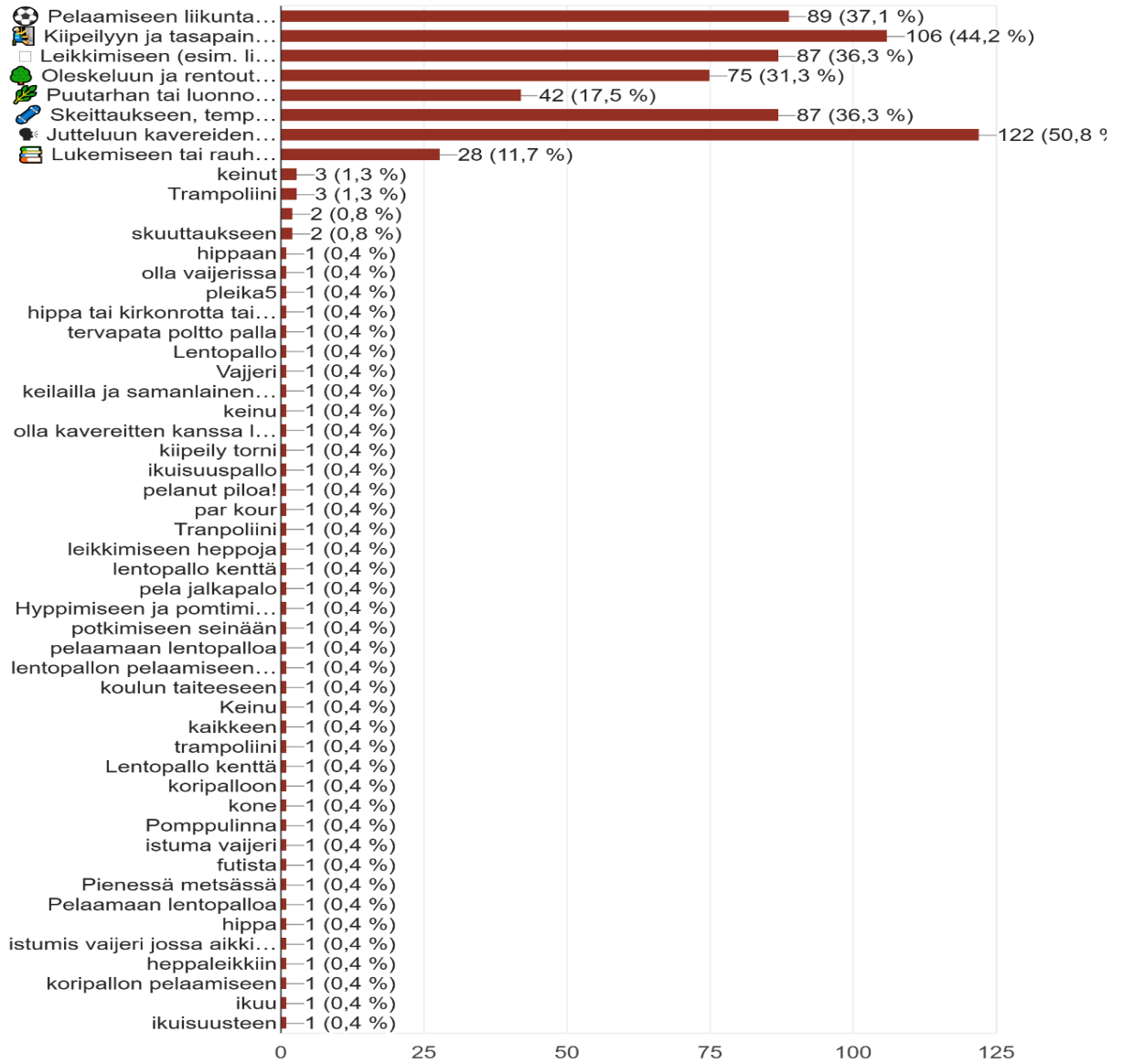
Miten tärkeää sinusta on, että koulun pihalla on paljon tilaa ja välineitä liikumiseen välitunnilla?

240 vastausta

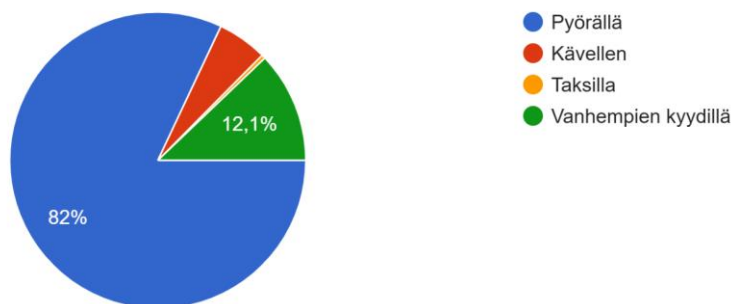
Mihin käyttäisit eniten aikaa välitunneilla, jos saisimme uuden pihan? Voit valita useamman vaihtoehdon.

240 vastausta

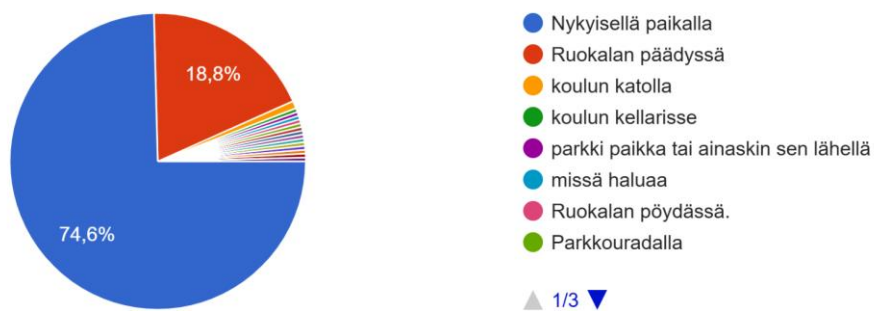
Millä tulet useimmiten kouluun?

239 vastausta

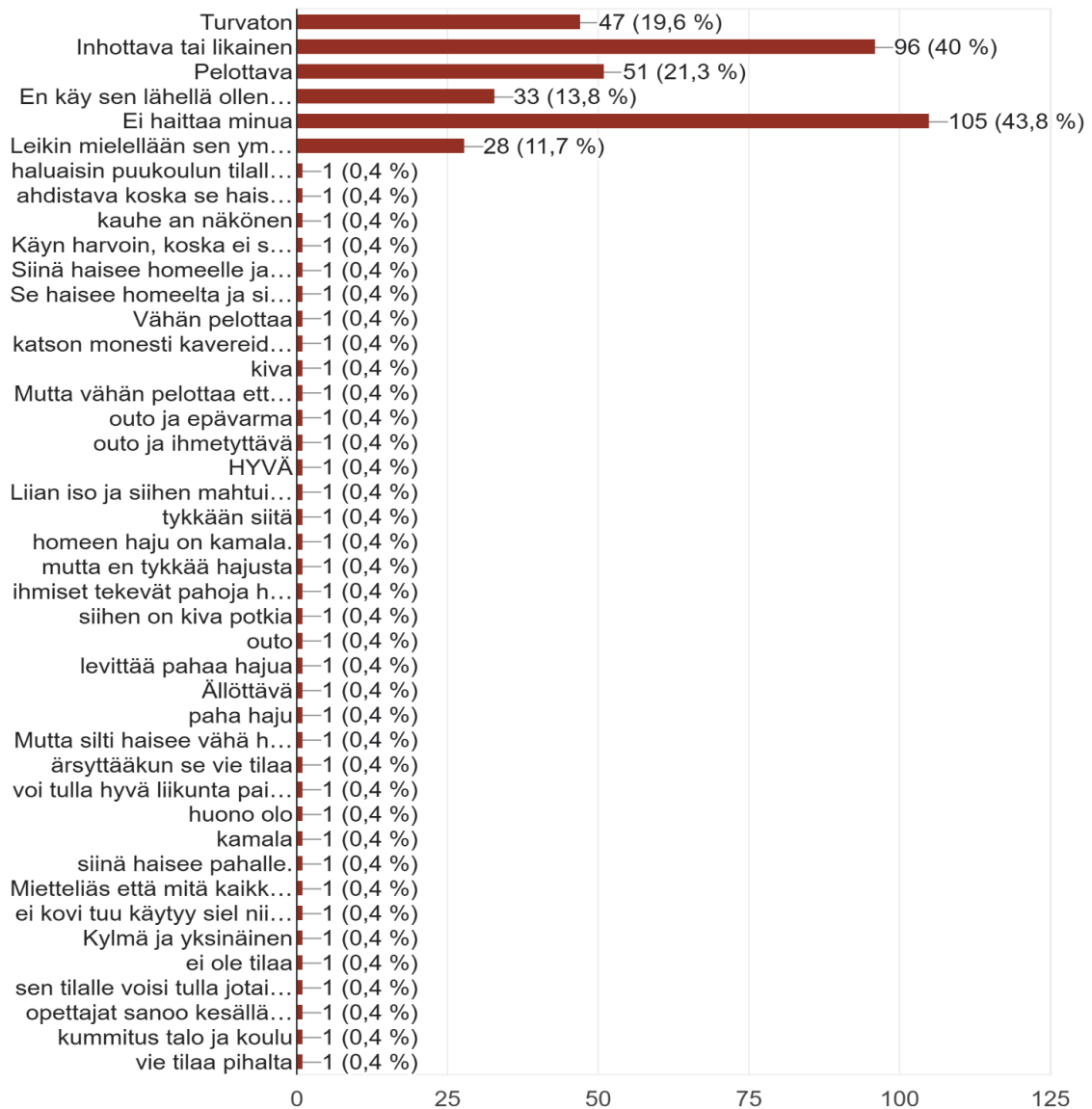
Missä olisi mielestäsi hyvä paikka pyörätelineille koulun pihassa?

240 vastausta

Millainen olo sinulle tulee vanhan puukoulun lähellä? Voit valita useamman vaihtoehdon.

240 vastausta

Haluaisitko, että vanhan puukoulun tilalle rakennettaisiin jotain uutta välituntitekemistä oppilaille?
240 vastausta

